

Handläggare
Helena Lindström
08-508 26 050**Till**
Trafiknämnden
2022-05-12

Reinvesteringsåtgärder på cykelvägnätet under 2021. Slutredovisning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av reinvesteringsåtgärder på cykelbanor under 2021.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefBengt Stenberg
AvdelningschefAnna Wenman
Enhetschef

Sammanfattning

Under perioden 2019-2022 ska 1 miljard kronor investeras i cykelinfrastrukturåtgärder. Inom ramen för denna satsning har kontoret under 2021 genomfört reinvesteringsåtgärder på cykelvägnätet till en kostnad om 12,5 mnkr, vilket är 12,5 mnkr lägre än budgeterat. Flertalet av de planerade projekten har genomförts enligt plan, men fyra projekt blev av olika anledningar tvungna att skjutas fram. Utöver detta har åtgärder för 2,2 mnkr gjorts som ingår i andra satsningar kopplat till gångbanor men som även har haft positiv effekt för cyklister. De genomförda reinvesteringarna bedöms bidra till en förbättrad tillgänglighet, framkomlighet, trygghet och trafiksäkerhet för cyklande. Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner slutredovisning av reinvesteringsåtgärder på cykelbanorna under 2021.

Bakgrund

Under perioden 2019-2022 ska 1 miljard kronor investeras i cykelinfrastrukturåtgärder. Inom ramen för denna satsning avsatte trafikkontoret 10 mnkr år 2019 för reinvesteringsåtgärder på

cykelvägnätet. I enlighet med trafiknämndens uppdrag i budgeten 2020 om att öka omfattningen av reinvesteringar av stadens befintliga pendlingsstråk och huvudstråk för cykeltrafik ökade kontoret beloppet för cykelreinvesteringar under 2020 till 20 mnkr och 25 mnkr för 2021.

Som reinvesteringar betraktas upprustning av anläggningar som får oförändrad funktion, men förlängd livslängd. Detta kan till exempel vara utbyte av beläggning så som asfalt, höjddreglering samt borttagande av rötter som växer genom beläggningen. Ibland kan en anläggning få en annan teknisk lösning i samband med reinvestering. Genom reinvestering av stadens befintliga pendlingsstråk och huvudstråk samt ytor som är kopplade till dessa ökar säkerheten, kvaliteten och framkomligheten för cyklande.

Med anledning av Coronapandemin konstaterade kontoret tidigare att det kan finnas skäl att ha beredskap för en situation där restriktioner och rekommendationer för kollektivtrafiken kvarstår, vilket i sin tur kan komma att öka trycket på cykel- och gångbanor. Av den anledningen betonar kontoret vikten av väl underhållna gator där stadens trafikanter kan ta sig fram på ett säkert och framkomligt sätt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Resultat

Genomförd lösning

Under 2021 genomfördes reinvesteringsåtgärder på cykelbanor till en sammanlagd utgift om 12,5 mnkr, vilket är 12,5 mnkr lägre än budgeterat. Utöver detta har åtgärder gjorts för 2,2 mnkr som ingår i andra satsningar kopplat till gångbanor men som även har haft positiva effekter för cyklisterna. Dessa projekt redovisas särskilt men nämns även här. Att utgiften för reinvesteringsåtgärderna var betydligt lägre än budgeterat beror på att de större projekten fick skjutas upp till 2022, vilket beskrivs utförligare under rubrik projektets genomförande och tidplan. Dessutom var kostnaden för några av projekten lägre än förväntat och de ersättningsobjekt som utfördes var inte lika kostsamma som de planerade projekten som ställdes in. I tabellerna nedan omnämns projekten som genomfördes under 2021.

Sträcka	Utförd åtgärd
Avestagatan	Stora ojämnheter och svackor som bildar vattensamlingar. Åtgärdat med justering av höjder och överbyggnad samt ny beläggning.
Bällstavägen, etapp 2	Stora ojämnheter som har åtgärdats genom ny beläggning och justering av överbyggnaden.
Flatenvägen	Stora ojämnheter med vattensamlingar. Åtgärdat genom ny beläggning och justering av överbyggnaden.
Klarastrandsleden, cykelbro	Brons konstruktion gör att vanlig asfalt inte kan läggas varför andra metoder har behövt arbetas fram. Gammal beläggning har blåstras och slipats bort. Gång- och cykelbron i stål har fått en ny typ av beläggning i grönt. Denna åtgärd ska anses vara ett test då metoden inte använts tidigare. Uppföljning efter vintersäsongen visar redan på visst slitage från plogbilen men kontoret bedömer att längre tid bör passera för att kunna utvärdera metoden mer kvalitativt.
Narvavägen	Asfaltering av cykelbana som idag byter mellan asfalt och grus på delar av sträckan. Åtgärdat genom asfaltering av cykelbanan längs östra sidan av allén. Även växtbäddsrenovering och byte av räcken har utförts.
S:t Eriksgatan	Ojämnheter och trasiga plattor i cykelbanan. Åtgärdat genom ny

	beläggning på cykelbanan mellan S:t Eriksbron och Fleminggatan.
Svartlösavägen, etapp 2	Stora ojämnheter längs hela sträckan och nedsjunken kantsten. Åtgärdat med ny beläggning, justeringar av kantsten och flytt av en signalstolpe. Arbetet är påbörjat och kommer att slutföras under 2022.
Västerbroplan	Cykelbanornas beläggning har bytts till asfalt för att förbättra framkomligheten. Att byta slitlager av plattor till asfalt gör det säkrare och mer komfortabelt att cykla.

Tillkommande sträckor	Utförd åtgärd
Gotlandsgatan*	Ny beläggning har lagts på gång- och cykelbanan.
Hässelbystråket, Fredhällsparken**	Sträckan har fått ny asfaltsbeläggning.
Järvafältet	Sprickbildningar och sättningar i cykelbanan p.g.a. dåliga markförhållanden. Åtgärdat med förstärkning, justering samt ny beläggning.
Münchenbacken	Sträckan har fått ny asfaltsbeläggning.
Rörstrandsgatan gång- och cykeltunnel	Sträckan har fått en ny beläggning för att minimera skaderisken.
Sveavägen	Punktinsatser med ny beläggning längs Sveavägen på

	platser där trädrötter har tryckt upp beläggningen.
Värmdövägen**	Sträckan har fått ny asfaltsbeläggning.
Årstaviken*	Den grusade sträckan från Eriksdalsbadet till (i höjd med) Eriksdalsskolan har hyvlats för att få bort ojämnheter och vattensamlingar, men även viss breddning av vägen har varit möjlig. Detta har skapat större utrymme för cyklister och gående att samsas på.
Ärvingevägen	Stora vattenansamlingar på grund av sättningar i marken. Åtgärdat med ny beläggning och justering av överbyggnaden.

*Sträckor som tillhör reinvestering gång men som även redovisas här.

**Sträckor som utgick 2020 men som kunde genomföras 2021 istället.

Platserna nedan utgick 2021 och en utförligare beskrivning till orsak beskrivs nedan under projektets genomförande och tidplan.

- Götalandsvägen 231-237
- Liljeholmsbron
- Skansbron
- Söder Mälarstrand

Bild 1. En bild på gång- och cykelbron över Klarastrandsleden som visar sliten beläggning innan åtgärd.

Bild 2. Gång- och cykelbron över Klarastrandsleden efter åtgärder. Beläggningen har blästrats och slipats bort och fått en ny typ av beläggning.

Bild 3. Gång- och cykelbron över Klarastrandsleden efter första vintersäsongen (2021/2022). Den gröna ytan har tappat lite nyans och på några ställen har plogen till snöröjningsfordon skrapat bort en del av den gröna beläggningen.

Bild 4. Projektet Avestagatan innan åtgärder. Beläggningen är sliten och har stora hål.

Bild 5. En sträcka längs projektet Avestagatan som fått ett nytt slitlager asfalt.

Måluppfyllelse

De genomförda reinvesteringarna bedöms bidra till en förbättrad tillgänglighet, framkomlighet, trygghet och trafiksäkerhet för cyklisterna. Åtgärderna bedöms också leda till förbättrade möjligheter till god barmarks- och vinterväghållning på sträckorna. I förlängningen kan en förbättrad kvalitet på cykelbanorna även öka säkerheten för andra trafikanter eftersom cyklande på dessa platser i första hand kommer att välja den avsedda cykelbanan och behöver inte trängas på samma yta som exempelvis gående. Vidare kan de genomförda åtgärderna bidra till en ökad upplevelse av trygghet, vilket är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom kvinnor i större utsträckning än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet.

Projektets genomförande och tidplan

Majoriteten av de planerade projekten genomfördes enligt plan, dock till en betydligt lägre kostnad än vad som budgeterats och därför har fler åtgärder tillkommit under året. På ett fåtal platser tvingades kontoret att pausa pågående arbete eller senarelägga hela eller delar av projekt till 2022. Det gäller exempelvis åtgärder på

stadens broar där Liljeholmsbron, återigen, fick ställas in p.g.a. brons skick. Det finns däremot planer på att kunna åtgärda de blåsor som finns i beläggningen under 2022. Projektet vid Svartlösavägen och Götalandsvägen har skjutits upp p.g.a. resursbrist hos entreprenör. Arbetet med att förbereda för ny beläggning är påbörjad men har fått pausa p.g.a. vintersäsong. Projekten kommer slutföras 2022. Söder Mälarstrand genomfördes inte då kontoret har haft svårt att hitta en lämplig åtgärd. Olika förslag på breddning togs i beaktning men skulle inskränka på bl a parkeringsmöjligheterna på gatan. Kontoret fortsätter att undersöka lämplig åtgärd på denna plats.

Trafikavstängningar och säker omledning av oskyddade trafikanter kan, oavsett projekt, innebära utmaningar att finna gena och säkra trafiklösningar. God planering och kommunikation mellan verksamheter internt på kontoret är av största vikt. Två projekt har under året varit extra utmanande p.g.a. platsens utformning där säker omledning av oskyddade trafikanter har varit omöjlig. Projekten som avses är Flatenvägen och Värmdövägen. Som lösning testade därför kontoret att bussa passerande, d.v.s. bussar hyrdes in för att kunna transportera oskyddade trafikanter förbi arbetsområdet. Bussarna åkte i skytteltrafik medan asfaltsarbetet pågick under natten. Ett lyckat försök som kan komma att tillämpas i framtida projekt om behovet finns.

Cykeljouren startade sin verksamhet i juni 2021 och har under hösten lämnat förslag på cykelsträckor som är i behov av reinvesteringssåtgärder, vilket utgör en stor del av de åtgärder som presenteras för 2022. Med hjälp av Cykeljouren ges en fullständig och ständigt återkommande inventering av cykelstråken vilket bidrar till att kontoret har god kännedom om skicket på cykelstråken. Eftersom förslagen inkom under hösten fanns det inte utrymme att genomföra några av förslagen under 2021.

Ekonomi

I tabellerna nedan presenteras kostnaden för respektive projekt.

Sträcka	Utgift (mnkr)
Avestagatan	0,4
Bällstavägen, etapp 2	2,7
Flatenvägen	1,7
Klarastrandsleden, cykelbro	2,0
Narvavägen	1,4

S:t Eriksgatan	0,5
Svartlösavägen, etapp 2	0,8
Västerbroplan	0,3
Totalt	9,8

Tillkommande sträckor	Utgift (mnkr)
Gotlandsgatan	1,6
Hässelbystråket, Fredhällsparken	0,7
Järvafältet	0,3
Münchenbacken	0,1
Rörstrandsgatan gång- och cykeltunnel	0,2
Sveavägen	0,7
Värmdövägen	0,4
Årstaviken	0,6
Ärvingevägen	0,3
Totalt	4,9

Samtliga av de genomförda projekten innehöll utgifter för entreprenad, beläggning, intern tid, byggledning och vägmarkering. För några av projekten ingick även vissa entreprenadkostnader för markarbeten, t.ex. kantstenshöjning.

Risk/Osäkerhet

När projekt ska genomföras i staden finns det alltid en risk för att tidplanen påverkas av olika anledningar. När det handlar om mark- och beläggningsarbeten måste kontoret även förhålla sig till väder och årstider. Beläggningsarbete kan inte genomföras med god kvalitet under årets alla tolv månader, utan begränsas till perioden april-oktober, med vissa undantag.

Med tanke på de risker som finns hade kontoret i förväg inventerat ersättningsobjekt som kunde genomföras ifall de planerade projekten av olika skäl skulle försenas. Av den anledningen har fler åtgärder utförts under 2021 än vad som framgick i beslutet för genomförande. Ersättningsobjekten har dock blivit billigare än de objekt som utgick och därför har inte hela budgeten förbrukats. Till 2022 har kontoret tagit höjd i förslag till nämndbeslut, både i utgift och antalet inplanerade åtgärder.

Slut